Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 24 (8014). ● 4 февраль, 1983 йил ● ЖУМА ● Баҳоси 3 тийин.

НАМУНАЛИ ЖАМОАТ ТАРТИБИ УЧУН

Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми талаблари ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Ю. В. Андроповнинг партия, давлат ва меҳнат интизомини, социалистик қонунчилик ва ҳуқуқтартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги кўрсатмалари асосида республика ҳуқуқ ҳимоя қилиш органларининг вазифалари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика маъмурий органлари ходимларининг 2 февралда бўлиб ўтган кенгашида муҳокама қилинди. Кенгашда республика Давлат хавфсизлик комитети, Прокуратураси, Ички ишлар, Юстиция министрликлари, Олий суди, Давлат арбитражи, Халқ контроли комитети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика советининг раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, коллегияларининг аъзолари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Советининг, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ходимлари, область партия комитетлари ва Тошкент шаҳар партия комитети маъмурий органлари бўлимларининг мудирлари, ҳуқуқ ҳимоя қилиш ташкилотларининг бошқа ходимлари, матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш вакиллари қатнашдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов доклад қилди.

Бутун мамлакатда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, уюшқоқлик ва ишчанликни ошириш учун кенг қулоч ёзган ҳаракат ҳамма жойда намунали ижтимоий тартиб билан қўллаб-қувватланиши лозимлигини кенгаш қатнашчилари уқтириб ўтдилар. Социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш соҳасидаги ишни изчиллик билан ўтказиш, жиноятчи унсурларнинг социалистик мулкка тажовуз қилиш кўринишларига қарши курашиш, совет гражданларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, хизмат мавқеини суиистеъмол этишга уринишларнинг пайини қирқиш зарур.

Кенгаш қатнашчилари жамият манфаатларига зид ножўя ишларга қарши курашни такомиллаштириш, маъмурий органлар фаолиятидаги камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирларни белгиладилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ва Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

Техникани авайлаш, умрини узайтириш учун бошланган кураш ташаббускорларидан бири бўлган Охунбобоев номли колхоз механизаторлари Ўрта Чирчиқ райони хўжаликлари орасида биринчи бўлиб барча техника воситаларини кўкламги дала ишларига тахт қилиб қўйдилар. Суратларда: (ўнгда) колхоз бош инженери П. Тян (ўртада), механизаторлар А. Набиев (чапдан), Қ. Жумабоев, устахона мудири Э. Ҳоллонов ва механизатор Т. Аҳмедовлар билан техника ремонтининг сифати тўғрисида суҳбатлашмоқда; (чапда) старт чизиғига қўйилган техника.

Ж. Тўраев фотолари.

ОБЛАСТИМИЗНИНГ 1983 ЙИЛГИ МАРРАЛАРИ

● Саноат ишлаб чиқариш ҳажми 4,2 процент, меҳнат унумдорлиги 3,2 процент ортади.

● Планга қўшимча 40 миллион сўмлик халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарилади.

● 1500 янги машиналар, приборлар турлари, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

● 400 та буюм Давлат сифат белгисига аттестация қилинади.

МАОРИФЧИЛАРНИНГ АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозида область халқ маорифи ходимларининг актив йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда область халқ маорифи бўлимининг мудири А. Э. Назаров педагог коллективларнинг ўтган йилги иш якунлари ва бу йилги режалари ҳақида доклад қилди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев, Ўзбекистон ССР маориф министри С. Ш. Шермуҳамедов нутқ сўзладилар.

Актив йиғилишида халқ маорифи ходимларининг 1983 йил учун социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети фан ва ўқув юртлари бўлими мудирининг ўринбосари А. М. Минич, маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар касаба союзи республика комитетининг раиси Э. Комиловалар иштирок этдилар.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ ҚИЛАМИЗ

ОҲАНГАРОН НОН МАҲСУЛОТЛАРИ КОМБИНАТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1983 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Оҳангарон нон маҳсулотлари комбинатининг коллективи КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлади. Маҳсулот реализация қилиш плани барвақт, 13 декабрда бажарилди, пландан ташқари 1,4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Оҳангарон нон маҳсулотлари комбинатининг коллективи КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларидан илҳомланиб, 1983 йил учун ўз зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилади:

Маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1983 йилги план 20 декабрда бажарилади. Пландан ташқари 3400 тонна ун, 3800 тонна аралаш ем ишлаб чиқарилади.

Меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 1 процент оширилади ва пландан ташқари 20 минг сўмлик фойда олинади;

Илғор технология усулларини кенгроқ жорий этиш, технология интизомига қатъий риоя қилиш асосида, дондан самарали фойдаланиш ҳисобига юқори навли ун ишлаб чиқариш кўпайтирилади ва умуман ун олиш пландагига нисбатан 0,5 процент оширилади;

камида 3 процент электр энергия тежалади;

25 минг сўмлик умумий иқтисодий самара берадиган 20 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади;

ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилашга оид доимий ишлар олиб борилади, ишлаб чиқариш маданияти оширилади.

Ишлаб чиқариш цехларини капитал ремонт қилиш муддатидан илгари ва сифатли адо этилади;

нон маҳсулотлари, мавжуд хом ашё ва идишларнинг яхши сақланиши таъминланади;

юк ортиш ва тушириш жараёнларида темир йўл вагонларининг бекор туриб қолиши 1 соат қисқартирилади;

йил давомида 6 киши ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда, 30 киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитилади, 11 кишига турдош касблар ўргатилади. Меҳнат интизомининг бузилиши ва кадрлар қўнимсизлиги ҳоллари энг кам даражагача қисқартирилади. Ишнинг техникавий усулларига яхшироқ ўқитиш ва техника хавфсизлигига риоя этиш йўли билан ишлаб чиқариш травматизми тўла тугатилади.

Социалистик мажбуриятлар коллективнинг умумий мажлисида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ТОШКЕНТДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «ҚИЗИЛ ТОНГ» ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ 1983 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи партия XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни, барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан беш йиллик иккинчи йили топшириғини муваффақиятли бажарди. Икки йил ичида пландан ташқари 2,3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати пландаги 13,7 процент ўрнига 14,9 процентни ташкил этди. Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг ялпи салмоғи 56 процентга етди.

Бирлашма ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажаришга ўз ҳиссасини қўшишга интилиб, беш йилликнинг иккинчи йилида социалистик мусобақани кенг авж олдирдилар, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш, уюшқоқлик ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашнинг конкрет йўлларини белгиладилар ва қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар:

Беш йилликнинг уч йили плани 1983 йил 23 декабрида бажарилади ва ишлаб чиқариш ҳажми топшириқдаги 9,4 процент ўрнига 13,4 процент ўсиши таъминланади.

Маҳсулотни реализация қилиш ҳажми юзасидан беш йиллик учинчи йили плани 29 декабрда адо этилади.

Пландан ташқари 500 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинади, планга қўшимча равишда икки мингта эркаклар пальтоси, уч мингта хотин-қизлар пальтоси ва мингта болалар пальтоси тикиб чиқарилади.

Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, хўжасизликка қарши курашни кучайтириш, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини мустаҳкамлаш асосида ишлаб чиқариш ҳажмининг бутун ўсиши меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига таъминланади.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қўшимча резервлар ишга солинади, ишлаб чиқарилаётган буюмлар турларини кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш, янги моделларини ўзлаштириш йўллари амалга оширилади. Пальтоларнинг 50 та модели давлат Сифат белгисини олиш учун тайёрланади ва аттестациядан ўтказилади. Давлат Сифат белгисини олган маҳсулотларнинг ялпи салмоғи ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида 56,5 процентга етказилади.

Хом ашё, ёқилғи-энергетика ва бошқа хил ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш, хўжалик ҳисобини кенг жорий этиш эвазига 20 минг квадрат метр газлама ва 90 минг киловатт-соат электр энергия иқтисод қилинади. Иқтисод ва тежамкорлик жамоат кўриги ўтказилади.

Янги техника ва технология юзасидан 80 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган бешта тадбир амалга оширилади ва ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш даражаси 72,2 процентга етказилади.

110 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 70 та янги таклиф жорий этилади.

Ишчиларнинг 70 проценти меҳнатни ташкил этиш ва моддий рағбатлантиришнинг бригада формасига жалб этилади ва шунинг ҳисобига меҳнат унумдорлиги 1,1 процент оширилади.

Профессионал маҳоратни янада оширишга оид ишлар такомиллаштирилади. 300 нафар ишчи тайёрланади ҳамда 645 нафар ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчининг малакаси оширилади.

Ходимларнинг турмуш шароитини яхшилашга оид ишлар давом эттирилади, 270 ўринли ётоқхона қурилиши тугалланади ва 100 ўринли санаторий-профилакторий реконструкция қилинади.

«Қизил тонг» бирлашмасининг меҳнаткашлари шаҳар саноат корхоналарининг барча коллективларини Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақани авж олдиришга даъват этадилар.

Социалистик мажбуриятлар бирлашма меҳнат коллективларининг йиғилишларида қабул қилинган.

ТОШКЕНТ-ЖИЗЗАХ-ИВАНОВО

МУСОБАҚА ДАВОМ ЭТМОҚДА

МУСОБАҚАДОШ ОБЛАСТЛАР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ АЙРИМ ТАРМОҚЛАРИНИНГ 1982 ЙИЛДАГИ АСОСИЙ ИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ

	Тошкент	Жиззах	Иваново
САНОАТ			
Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари — процент ҳисобида	103,9	101,6	99,4
Реализация планининг бажарилиш проценти	100,7	102,8	101,6
Пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот — миллион сўмлик	47,4	8,6	108,4
Маҳсулот реализацияси планини бажармаган корхоналар сони	18	4	35
Корхоналар умумий сонига нисбатан процент ҳисобида	4,3	10,5	26,3
Саноат ишлаб чиқариш ходимлари сонининг олдинги йилдагига нисбатан ўзгариши — процент ҳисобида	101,1	109,2	98,7
Меҳнат унумдорлигининг ошиш суръатлари — процент ҳисобида	102,8	93,0	100,6
Меҳнат унумдорлиги бўйича планни бажармаган корхоналар сони	16	7	42
Корхоналар умумий сонига нисбатан процент ҳисобида	3,8	10,8	19,7
Барча турдаги калава ишлаб чиқариш — минг тонна	15,7	0,4	303,2
Калава ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	89,3	92,5	100,5
Барча турдаги газлама ишлаб чиқариш — миллион погон метр	180,1	—	2136,1
Газлама ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	87,9	—	100,1
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ			
Асосий чорвачилик маҳсулотлари харид қилиш йиллик планининг бажарилиш проценти, барча категориядаги хўжаликларда пландан ташқари харид қилинганлари ҳам ҳисобга киради:			
Чорва ва парранда	104,1	95,5	100,7
Сут	103,6	105,7	91
Тухум	100,0	105,3	105
1982 йилда колхозлар ва совхозларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва чорванинг маҳсулдорлиги:			
Тирик вазнда сўйиш учун топширилган асосий чорва ва парранда турлари 1982 йилда 1981 йилдагига нисбатан процент ҳисобида	109,1	107	111
Соғиб олинган жами сут 1982 йилда 1981 йилдагига нисбатан процент ҳисобида	107,3	107,4	112
Товуқ тухуми етиштириш 1982 йилда 1981 йилдагига нисбатан процент ҳисобида	99,2	103	99,0
Ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган ўртача сут миқдори 1982 йилда 1981 йилдагига нисбатан процент ҳисобида	100,9	100,2	112
Ҳар бир товуқдан олинган ўртача тухум миқдори 1982 йилда 1981 йилдагига нисбатан процент ҳисобида	100,1	87	96
КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ			
Давлат капитал маблағлари ҳисобига амалга оширилгани — процент ҳисобида:			
капитал маблағ сарфлаш планининг бажарилиши	97	100,2	95
Қурилиш-монтаж ишлари планинг бажарилиши	95	102	89
Уй-жой қурилишига капитал маблағ сарфлаш — йиллик планга нисбатан	99,8	107	96
САВДО			
Давлат ва кооператив савдоси товар-обороти планининг бажарилиши, умумий овқатланиш ҳам ҳисобга киради — процент ҳисобида	99,1	101,1	100,9
Шу жумладан, чакана тармоқ обороти	98,9	101,4	100,9
Умумий овқатланиш товар обороти	101,4	98,2	101,0
АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ			
Маиший хизмат кўрсатиш ҳажми планининг бажарилиши — жами процент ҳисобида	100,5	100,9	92
Шу жумладан, шаҳарларда	100,6	102	96
Қишлоқларда	100,2	100,5	75

ФИЗКУЛЬТУРА ҲАРАКАТИНИНГ ОММАВИЙЛИГИ РИВОЖЛАНТИРИЛСИН, СПОРТ МАҲОРАТИ ОШИРИЛСИН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 3 февралда республика спорт жамиятлари ва ташкилотларининг вакиллари, министрликлари ва идораларининг раҳбарлари билан, етакчи спортчилари билан учрашди.

Ш. Р. Рашидов учрашувда сўзлаган нутқида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада ошириш тўғрисида»ги қарори партия, совет, касаба союз, комсомол, спорт ташкилотларининг коммунизм бинокори — совет кишисини ҳар томонлама уйғун тарбиялаб вояга етказиш соҳасидаги жанговар иш программаси бўлиб қолганлигини таъкидлади.

Бу соҳада республикада кўп иш қилинмоқда. Кейинги вақтларда Тошкентдаги теннис саройи, таълим — машқ яхмалаги ва велосипед треки, Самарқанддаги қайиқ эшиш канали, Фарғона, Андижон, Наманганддаги, Шовот, Тўрткўл, Пахтачи районларидаги спорт комплекслари сингари ноёб иншоотлар қурилди. Яқиндагина тоғ чанғиси бўйича СССР кубоги учун Ўрта Осиёда биринчи мусобақалар ўтказилди. Бу мусобақалар Чимёндаги туризм ва спорт дам олиш зонасида қисқа муддатда қурилган ва барча замонавий талабларга мос келадиган жойда ўтказилди.

Стадионлар, сузиш ҳавзалари, ипподромлар, спорт майдончалари сони муттасил кўпайиб бормоқда. Уларнинг қайси идорага қарашли эканидан қатъий назар, улардан одамларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш, физкультура ва спортни ривожлантириш манфаатлари йўлида фойдаланишни таъминлаш муҳимдир.

Ш. Р. Рашидов оммавий физкультура ҳаракатини янада ривожлантириш спорт маҳоратини ошириш масалаларига муфассал тўхталди. Физкультура ва спортни юксалтириш — КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Ю. В. Андроповнинг нутқида айтилганидек, совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш билан, уюшқоқлик ва интизомни ошириш билан, ахлоқ ва ирода фазилатларини шакллантириш билан, Ватанни ҳимоя қилишга шай бўлиб туриш билан бевосита боғлиқ бўлган муҳим социал-сиёсий вазифадир, деб таъкидлади у. Бу соҳа физкультурачиларнинг янги отрядларини тайёрлашда, Ўзбекистон спортчиларини СССР халқларининг VIII ёзги спартакиадасига ҳозирлашда доимо диққат марказида туриши керак. Физкультура ва спортга қиз-жувонларни кенг жалб этиш лозим.

Ш. Р. Рашидов ўтган мавсумда олий лигада фахрли олтинчи ўринни олган «Пахтакор» командасининг футболчилари ва тренерларини муваффақият билан самимий табриклади.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Х. Абдуллаева ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1982 ЙИЛ НОЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ВИЖДОН БУРЧИ

КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида партия, давлат, план ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш бўйича бошланган курашда областимиз комсомол-ёшлари актив иштирок этмоқдалар. Комсомол ташкилотлари меҳнат коллективларида ва жамоат жойларида интизом ва тартибни намунали йўлга қўйишда тарбиявий ишларнинг турли формаларидан самарали фойдаланмоқдалар.

Яқинда область комсомол комитетида бўлиб ўтган давра суҳбатида бир группа ёш ишчилар, колхозчилар, студентлар иштирок этиб, улар меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва жамоат тартибини ўрнатиш бўйича бажарилаётган ишлар билан бирбирларини таништирдилар, тажрибаларини ўзаро ўртоқлашдилар. Суҳбатни область комсомол комитетининг секретари Х. М. Абдураимов олиб борди.

Қуйида сўзни давра суҳбати қатнашчиларига берамиз.

ҲАМЖИҲАТЛИК КЕРАК

Павел МОРОЗОВ,

Чирчиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармаси, электр пайвандчилар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

АВВАЛО мен ўзим ҳақимда икки оғиз гапириб ўтмоқчиман. 1971 йилда Ленинободдаги 2-ҳунар-техника билим юртини тамомлаб, газ электрпайвандчи касбини эгаллаган эдим. Кейин армия сафида хизмат қилдим. Хизматни тамомлаб Чирчиққа йўлланма олдим. Ўн йилдирки, электрпайвандчиман. Бригадага раҳбарлик қилаётганимга эндигина уч йил бўлди.

Кейинги йилларда коллективимиз бажарган энг катта ишлардан бири капролактам қурилиши бўлди. Меҳнатни тўғри ташкил этиш, ишлаб чиқариш интизомига амал қилиш, ҳалол ишлаш қандай самаралар беришини шу ерда биз яна бир бор сездик. Пайвандлаш, монтажлаш ишларини тартибли олиб бориш мақсадида пайвандлаш цехининг 80 ишчисини олтита бригадага тақсимлашди. Ҳар бир бригада учун аниқ бир участка ажратилди. Бригадалараро мусобақа йўлга қўйилди. Мусобақа давомида биз сифатли ишлашда ҳам, шахсий топшириқни бажаришда ҳам ҳамиша олдинда бўлдик. Чунки, бригадамизда бирорта ҳам тартиббузар йўқ эди.

Ҳозир «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг янги қувватларини бунёд этяпмиз. Бригада аъзолари КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларини, москваликлар ташаббусини ўрганиб яна ҳам яхши ишлашга, дангасалик, тартиббузарлик, интизомсизликка қарши ўт очишга қарор қилди. Бизнинг қароримизни бошқа коллективлар ҳам қўллаб-қувватламоқдалар.

Бригадамизнинг 12 аъзоси бор. Азиз Ғафуров, Владимир Кебнов каби тажрибали пайвандловчилар меҳнатда ҳам, юриш-туришда ҳам барчага намуна бўлмоқдалар. Толиб Қулжубоев, Валерий Степаков каби ёшлар устоз ишчилардан ўрнак олмоқдалар.

Биз ҳар бир соҳада интизом бўлишини истаймиз. Айрим ҳолларда пайвандланган чокларга термик жиҳатдан ишлов бериш чўзилиб кетади. Бунга термистлар айбдор. Уларни эса ўз навбатида асбестли материаллар, қиздиргичлар билан вақтида таъминлашмайди. Натижада технологик жараён бузилади. Вақт беҳуда ўтади. Шу кунлар учун биз шанбаларда ҳам ишлашга мажбур бўламиз. Агарда ҳар бир участкада тартиб ва интизом намунали йўлга қўйилса ҳеч қандай узилишлар содир бўлмас эди.

ЎЗАРО ТАЛАБЧАН БЎЛСАК

Владимир МАЛЬЧЕНКО,

Тўйтепа металл конструкциялари заводи ишчиси, Ўзбекистон ЛКСМ XXII съезди делегати

ПИРОВАРД натижага эришишда интизом нақадар катта роль ўйнаши ҳар бир ишчига маълум. Энг аввало меҳнатни тўғри ташкил этиш устида алоҳида қайғуриш керак. Таъминотда узилишлар бўлмаса, прогулчиларга барҳам берилса ўша ерда барака бўлади. Буни биз ўз тажрибамизда ҳис этиб турибмиз.

Бригадамизнинг ташкил топганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Унинг 12 аъзоси бор. Биз меҳнат қилаётган металлга ишлов бериш цехи бригада пудрати усулида ишлашга ўтган. Янгича усул меҳнат интизомини мустаҳкамлашга ижобий таъсир қилди. Барчада пировард натижа учун курашиш иштиёқи кучайди. Бу табиийдир. Чунки чиқадиган маош мана шу пировард натижага боғлиқдир. Шу боисдан ҳам ҳар ким ўзига топширилган ишни сидқидилдан бажаришга, бригада ютуғига кўпроқ ҳисса қўшишга одатланди.

Бригада пудрати бўйича ишлаганда бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун жавобгардай ҳис этилади. Агарда бирор киши интизомсизлик қилдими, тамом, унда бутун бригада аъзолари мукофотдан маҳрум бўлишади. Шу боисдан ҳар бир киши интизомни бузмасликка, ҳалол меҳнат қилишга, ўзига ва ўзгага нисбатан талабчан бўлишга интилади.

Ҳозир биз меҳнат интизомини мустаҳкамлаш билан бирга ички резервлардан фойдаланиш устида ҳам қайғураяпмиз. Иш вақтидан яна ҳам унумли фойдаланиш, ишлаб чиқаришни бир маромда ташкил этиш, аниқ планлаштириш — шуларнинг ҳаммаси битмас-туганмас резервлардир. Вақтдан унумли фойдаланиш ва интизомни мустаҳкамлаш йўли билан биз ўтган йили қўшимча кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдик. Бу йил ҳам ўтган йилги тажрибага тўла амал қилмоқдамиз. Ҳар бир участка иши устидан назоратни кучайтирдик, ҳар бир ишчини ўзига юклатилган вазифани ҳалол бажаришга даъват этяпмиз. Жилғалар қўшилиб дарё бўлишини ҳаммамиз бир кишидек ҳис этяпмиз.

МУРАББИЙЛАР САБОҒИ

Соат МАМАРАСУЛОВ,

Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ЛКСМ XXII съезди делегати

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари қалбимизга ғайрат ўтини солди. Партиянинг меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлашга қаратилган даъвати ҳар бир йигит-қиз онгига етиб борди. Бригада комсомол ташкилотининг навбатдаги йиғилишида биз интизомни мустаҳкамлаш ва намунали тартиб ўрнатиш бўйича галдаги вазифаларни қизғин муҳокама қилдик. Йиғилишда мураббийимиз Қосимжон Кенжаев, колхоз комсомол прожектори штаби аъзолари Маҳкам Шодмонов, Қўчқор Абдураҳмонов ҳам иштирок этдилар.

Йиғилишда сўзга чиққанлар иш вақтидан оқилона фойдаланиш, меҳнатни тўғри уюштириш, рағбатлантириш формаларини такомиллаштириш бўйича қимматли фикрларини ўртага ташладилар. Мураббийимиз Қосимжон Кенжаев қимматли маслаҳатлар берди.

Йиғилиш барча ёшларга таъсир қилди. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун курашда ҳозир ҳамма иштирок этяпти. Бу йил зиммамизга оширилган социалистик мажбурият қабул қилганмиз. Ҳар гектар майдондан 40 центнердан пахта, 220 центнердан каноп олиш азму қароримиздир. Мажбурият юқори бўлсада, аммо уни бажариш мумкин. Бунинг учун ҳамма ерда интизомни мустаҳкамлаш, топширилган иш учун жавобгарликни ошириш зарур бўлади.

Социалистик мусобақа комсомол-ёшлар активлигини оширишда муҳим мактаб ролини ўтаяпти. Меҳнат беллашувига ҳар ойда ва ҳар ҳафтада якун ясаб борилмоқда. Бизнинг бригада қўшни Абдуҳалим Пўлатов бошлиқ коллектив билан мусобақадош. Ҳозир мусобақа якунларини чиқариш чоғида меҳнат интизомига қандай риоя этилаётганлиги ҳам ҳисобга олинмоқда.

Колхоз партия ташкилотининг йиғилишида ҳам меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга ёрдам берувчи конкрет фикрлар билдирилди. Агарда ҳайдов трактори механизатори сабабсиз уч марта ишга чиқмаса йиллик мукофотдан маҳрум бўлади. Бизда йил якунлари бўйича ҳар бир колхозчига 350 килограмм шоли берилади. Интизомсиз механизатор энди мана шу мукофотни ололмай доғда қолади. Интизомни мустаҳкамлашга ёрдам берувчи бундай чораларни колхозчилар қўллаб-қувватламоқдалар.

Ҳозир далаларда ишлар секин-аста қизиб боряпти. Қисқа вақт ичида биз ерларни текислаб қўйдик. Ер текис — ҳосил тўкис, дейишади. Демак, бу йилги мажбуриятнинг тўла бажарилишига шак-шубҳамиз йўқ.

БИРНИКИ МИНГГА

Азиз МАҲМУДОВ,

Тошкент қоғоз фабрикаси мастери

ЯҚИНДА корхонамизнинг ярим асрлик юбилейини нишонладик. Фабрика турли хил қоғозлар, картонлар ва кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Мен ишлаётган қоғоз цехи корхонанинг асосий участкаларидан бири ҳисобланади. Цехда тўртта қоғоз ишлаб чиқарувчи машина ўрнатилган. Уларнинг учтаси макулатурани қайта ишласа, биттаси оқ целлюлозадан қоғоз тайёрлайди. Сменамизда тўртта бригада бор. Улар шу машиналарга хизмат қилишади.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми талаблари асосида ҳар бир ишчи, ҳар бир бригада меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш учун қатъий курашяпти.

Бизда иш жараёнлари бирбирига уланиб кетган. Бизнинг ишимиз кўп жиҳатдан тўқувчилар ишига боғлиқдир. Агарда тўқувчилардан бирортаси ишга чиқмаса станок кун бўйи бўш туради. Бизда ҳам шундай. Агарда бирор ишчи сменага келмаса унинг машинаси ҳам ишламай тураверади. Ваҳоланки, ҳар бир сменада битта машина ўртача 12 тонна қоғоз ишлаб чиқаради. Илгари шундай ҳоллар учраб турарди. Ҳозир эса прогулчилар йўқ. Ёшлар орасида олиб борилаётган тарбиявий ишлар яхши самара бермоқда.

Мен мастер сифатида ҳар бир ишчига дилдан ёндошишга ҳаракат қиламан. Татьяна Бикова сменамиздаги энг ёш ишчилардан бири ҳисобланади. У икки йил ичида машиналарни мустақил бошқаришни ўрганиб олди. Татьяна билан ёнма-ён К. Аметов, А. Грибов каби ветеранлар ишлашяпти. Улар ёшларни тарбиялашга катта ҳисса қўшишяпти.

Ҳозир ишчилар жон-диллари билан янги йил топшириқларини барвақт бажариш учун курашмоқдалар. Ишнинг янада унумли бўлиши, қўнимсизликни тугатиш учун зарур шароитларни яратиб бериш керак. Шароит соз бўлса, ҳеч ким ишдан бўшамайди. Ҳозирча бу соҳадаги ишлар мақтовга лойиқ деб айта олмаймиз. Фабрика маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти цехларда ва ётоқхоналарда ишчилар учун зарур бўлган барча шароитларни яратиб берадилар деган умиддамиз.

ДАВРА суҳбатида қатнашган бошқа ёшлар ҳам меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, жамоат тартибини ўрнатишга ёрдам берувчи кўпгина қимматли таклифларни ўртага ташладилар. Айниқса илғорларни рағбатлантириш, интизомсизларни жазолаш юзасидан билдирган таклифлар ўринлидир. Умумий ютуққа ҳар бир ишчи муносиб ҳисса қўшиши, ҳалол меҳнат билан зиммадаги топшириқларнинг бажарилишига эришиши керак. Шунда у виждон олдида ўз бурчини шараф билан бажарадиган бўлади.

УМРИМИЗНИНГ ЭНГ ЯХШИ ДАВРИ

ПУБЛИЦИСТ МИНБАРИ

ВЛАДИМИР Ильич Лениннинг Халқ Комиссарлари Советидаги қабулхонасида иш вақтини ташкил этиш ҳақида эслатма осиб қўйилган эди. Эслатма иш вақти — умримизнинг энг яхши давридир, чунки ҳаётимизнинг учдан бир қисмига яқинини биз ишхонада ўтказамиз, деган сўзлар билан бошланарди.

Ҳақиқатан ҳам шундай эмасми? Ҳар бир киши учун иш актив ҳаётий фаолиятнинг энг муҳим қисмидир. Инсон характерининг энг асосий хусусиятлари — меҳнатсеварлиги, истеъдоди, ташаббускорлиги бевосита иш жараёнида юзага чиқади. Советлар Ватанимизда, СССР Конституциясида таъкидланганидек, ижтимоий фойдали меҳнат ва унинг натижалари кишининг жамиятдаги мавқеини белгилайди. Сидқидилдан, ҳалол меҳнат қилаётган, ташаббускорлик кўрсатаётган ишчилар ва колхозчилар, халқ зиёлиларининг қанчалик обрў-эътиборга сазовор бўлаётганликлари тўғрисида беҳисоб мисоллар келтириш мумкин.

Улуғ Октябрь, совет тузуми, СССР Конституцияси халқларимизга буюк ҳуқуқни — меҳнат қилиш ҳуқуқини берди. Совет кишилари ишсизлик нималигини билмайдилар. Улар ўз малакаларини ошириш, янги касб-ҳунар ўрганиш, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта махсус ва олий таълим олиш имконига эгадирлар.

Инсоният тарихи билмаган бундай катта ҳуқуқлар билан бир қаторда жамият ўз аъзолари олдига уларнинг бурчларини қўйиши ҳам табиийдир. Бу бурчларнинг энг муҳимларидан бири — ижтимоий фойдали фаолиятнинг ўзи танлаб олган соҳасида ҳалол меҳнат қилиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига риоя қилишдир. В. И. Ленин 1918 йилдаёқ **«онгли пролетар интизоми стихияли майда буржуазия анархияси устидан... ғалаба қозонмай туриб, социализм муваффақият қозона олмайди»**, деб таъкидлаган, меҳнаткаш омма **«темирдек маҳкам интизомга риоя қилиши»** зарурлигини кўрсатиб берган эди.

Доҳийнинг интизомни мустаҳкамлаш тўғрисидаги кўрсатмалари ҳозирги пайтда алоҳида аҳамият касб этяпти. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида бу масалага алоҳида урғу берилганлиги ҳам бежиз эмас. Мамлакатимиз халқ хўжалиги беқиёс кўламга эга бўлган ҳозирги даврда меҳнат интизомига қатъий риоя қилиниши, иш вақтининг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланилиши жуда муҳимдир.

Қуйидаги рақамларга бир эътибор беринг-а: СССР саноати 1 минутда 1,2 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Бу революцияга қадар бўлганидан 160 баравар кўпдир. Дақиқалар қадрини нисбатан яқинроқ — Улуғ Ватан урушидан аввалги йилдагига солиштирганимизда ҳам унинг «баҳоси» нақадар ошганлигини кўрамиз. Чунончи, 1981 йилда мамлакатимизда 1 минутда 1940 йилга нисбатан қарийб 24 баравар кўп электр энергияси ҳосил қилинди, 9 ҳисса зиёд пўлат эритилди, 3 марта ортиқ газлама ишлаб чиқарилди.

Иш вақтидан самарали фойдаланиш яна бир сабабга кўра жуда муҳимдир. Ўнинчи беш йилликда Совет Иттифоқида меҳнатга лаёқатли кишилар сони 11,2 миллион кишига ортди. Бироқ, тахминларга кўра, шу ва бундан кейинги беш йилликларда бу ўсиш бирмунча кам бўлиши кутилмоқда. Бу шароитда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга халқ хўжалигига янги ишчи кучларини жалб этиш ҳисобига эмас, балки меҳнат унумдорлигини ошириш, иш вақтини тежаш ҳисобига эришиш зарур.

Олимлар ва мутахассислар томонидан ўтказилган махсус текширишлар йўқотилаётган иш вақтининг асосий қисми — қарийб учдан икки қисми смена даврида йўқотилаётган иш вақти ҳиссасига тўғри келишини кўрсатади. Ҳали ҳам кўп корхона ва ташкилотларда мавжуд бўлган иш вақтини ҳисоблашнинг табель системасида фақат ходимнинг ишга келиши ва кетиши қайд қилиб борилади. Бу ҳолда иш вақтидан қандай фойдаланилаётганлиги тўғрисида тўлиқ тасаввур олиш қийин.

Меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг бригада усули — иш вақтини бундай йўқотилишига барҳам берувчи энг таъсирчан воситалардан биридир. Бир қанча министрликлар корхоналарида ўтказилган тадқиқотлар бригада пудрати усулида иш олиб борилаётган коллективларда смена давомида иш вақтининг йўқотилиши эскичасига меҳнат қилаётган участкалардагига нисбатан 1,9 баравар кам эканлигини кўрсатди.

Смена давомида иш вақтининг йўқотилиши асосий сабабларидан бири меҳнатнинг ёмон ташкил этилганлигидадир. Қатор корхоналарда ишчининг ўзига омбордан хом ашё ва иш қуролларини, техника-конструкторлик бўлимидан чизмаларни олиб келишига тўғри келади. Машинасозлик корхоналаридан бирида ўтказилган текширишлар токарь смена давомида зарур иш қуролларини топиш учун 72 минут, ўлчов асбобларини танлашга 45 минут, керакли чизмаларни олиш ва улар билан танишиш учун 31 минут сарфлаганликларини кўрсатди. Бошқача қилиб айтганда иш вақтининг тўртдан бир қисми бевосита ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган юмушларга кетган.

Тошкентдаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси йиғувчи слесарлар бригадасининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси Назрулла Маннопов бу ҳақда шундай дейди;

— Коллективимиз ҳозир 1985 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. Вақтдан ўзиш учун иш вақти қадрига ета билиш керак. Бригадамизда ҳар куни сменадан сўнг навбатдаги иш кунига тайёргарлик кўриб қўйиш одат тусига кириб қолган. Биз эртага қандай ишларни бажаришимиз кераклигини аниқ биламиз. Шунга кўра зарур асбоб-ускуналарни, чизмаларни, хом ашё ва материалларни тайёрлаб қўямиз. Натижада янги смена бошланиши биланоқ дарҳол ишга киришиб кетамиз. Тежалган дақиқалар жамланиб соатларга, кун ва ойларга айланади. Бу эса смена топшириғини мунтазам равишда 180-200 процент бажаришимизни таъминлаяпти.

Прогуллар энг кўп иш вақти йўқотилишига олиб келади. Ҳар бир қурилиш ташкилотида биргина бинокорнинг прогул қилиши мамлакат бўйича 3 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилмай қолишига олиб келиши ҳисобланган. Бу эса юзлаб квартиралар қуриш барбод қилинди, деган гап. Шунинг учун ҳам прогулларга қарши кескин кураш олиб бориш иш вақти йўқотилишининг олдини олишнинг асосий омилидир.

Ҳамма ҳолларда ҳам иш вақти йўқотилишига ходимнинг ўзи сабабчи бўлавермайди. Хом ашё, қурилиш материаллари ўз вақтида етказиб берилмаслиги, асбоб-ускуналар етишмаслиги сабабли якка ишчи ёки қурувчиларгина эмас, бутун-бутун коллективларнинг бекор туриб қолиши ҳоллари кам учрайдими? Биз мамлакатимиз халқ хўжалигини ягона комплекс, деб аташимиз бежиз эмас. Бирор жойда ишда бўшашувчанликка йўл қўйилиши шу корхона билан иқтисодий алоқада бўлган бошқа коллективда ўз акс-садосини топмай қўймайди. Айтайлик, қурувчилар маълум объектни белгиланган муддатда фойдаланишга топширмадилар. Бу ерда ишлаб чиқарилиши керак бўлган хом ашёдан бошқа корхонада турли буюмлар тайёрлаш эса олдиндан режалаб қўйилган бўлади. Демак, биз учун зарур бўлган ўша буюмларни магазин пештахтасида кўра олмаймиз. Шу боисдан ҳам В. И. Ленин **«Масала шундан иборатки, онгли ишчи ўзини ўз заводида фақат хўжайин деб ҳис қилиб қолмасдан, балки мамлакатнинг вакили эканлигини ҳам, ўз устидаги масъулиятни ҳам ҳис қилсин»**, деб алоҳида уқтирган эди.

Иш вақтидан оқилона фойдаланишда ноишлаб чиқариш соҳалари — савдо, умумий овқатланиш, медицина, маиший хизмат, болалар муассасалари ходимларининг ҳам роллари катта. Меҳнаткашлар врач ҳузурида бўлиши, фарзандни боғчадан олиши, ремонтчиларни квартирасида кутиши учун иш вақтини кам сарфлайдиларми? СССР Марказий статистика бошқармасининг 1979 йилги маълумотларига кўра хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари ишининг меҳнаткашлар эҳтиёжларига жавоб бермаслиги сабабли ҳар куни мамлакат бўйича 200 минг ишчи ва хизматчи ишдан жавоб сўрашга мажбур бўлган. Бир ўйлаб кўринг-а; ҳар куни 200 минг ишчи ва хизматчи! Улар бу вақтда қанча моддий неъматлар ишлаб чиқаришлари мумкинлигини тасаввур қилиш қийин эмас.

Бу муаммолар ҳақида ўйлар экансан, москваликларнинг ташаббуси нечоғли муҳим давлат аҳамиятига эга эканлигини янада чуқурроқ ҳис этасан киши. Улар даъват этганидек, меҳнат ва жамоат интизомини бузишнинг ҳар бир ҳодисасига ҳамма жойда чидаб бўлмайдиган вазиятни вужудга келтириш, ишга келмаслик, кечикиб келиш, ишлаб чиқаришдан ўзбошимчалик билан кетиб қолиш ҳолларини фавқулодда ҳодиса деб баҳолаб, шунга яраша муносабатда бўлиш зарур.

Беҳуда кетган иш вақтини қайтариб бўлмайди. Зое кетган вақт — ишлаб чиқариш мумкин бўлган моддий неъматларни қўлдан бой бериш билан баробер. Демак бу ҳар биримизнинг турмуш фаровонлигимизни янада ошириш имкониятларидан тўлиқ фойдаланмаслиқдир. Шундай экан, иш вақтининг ҳар дақиқаси унумли бўлсин. Бу билан Ватанимиз куч-қудратини янада оширамиз.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

● Янгийўл биохимия заводида партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим шохобчаларида 360 киши таълим оляпти. Заводда пропагандистлар ва тингловчилар учун турли адабиётлар мавжуд бўлган кутубхона бор. Суратда: завод пропагандистлари (чапдач ўнгга) В. Гатаулина, О. Курилко, О. Тўхтабоев, С. Казанцева, Г. Лованцева, Н. Сергеевалар кутубхонада навбатдаги машғулотларга тайёргарлик кўрмоқдалар.

В. Портнов фотоси.

КОМСОМОЛ АХБОРОТИ

ҲАР ДАҚИҚА НАЗОРАТДА

Ўрта Чирчиқ районидаги тикувчилик фабрикаси комсомолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ёшлар меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва жамоат тартибини сақлашда комсомол ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Йиғилиш танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтди. Сўзга чиққан нотиқлар прогулчилар ва интизомсизларни юз-хотир қилмай, қаттиқ танқид остига олдилар. Йиғилишда тикувчи мотористка Т. Шоаҳмедова «Ҳар бир дақиқа — комсомол назоратида бўлсин» деган шиорни ўртага ташлади. Бу ташаббусни бошқа йигит-қизлар ҳам қизғин қўллаб-қувватладилар.

ПРОЖЕКТОРЧИЛАР КЕНГАШИ

Чилонзор район комсомол прожектори штаби аъзоларининг бўлиб ўтган актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми талаблари асосида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва жамоат тартибини сақлашдаги вазифалар атрофлича муҳокама қилинди. Йиғилишда иш вақтидан самарали фойдаланиш, материал ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш бўйича прожекторчилар ўтказаётган рейдлар яхши самара бераётганлиги таъкидланди. Бундан буён ҳам корхоналар, қурилиш майдонлари, транспорт маршрутлари бўйлаб доимий рейдлар уюштириб бориш зарур.

Докладчи — район комсомол комитетининг иккинчи секретари А. Собиржонов ва сўзга чиққан нотиқлар асосий эътиборни беш йилликнинг учинчи йилида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва жамоат тартибини сақлаш бўйича бажарилиши зарур бўлган вазифаларга қаратдилар.

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

Чирчиқ трансформатор заводи билан Чимкент областининг Кентов трансформатор заводи коллективи кўп йиллардан бери ўзаро ҳамкорлик қилиб келмоқда. Турдош корхоналар барча соҳада мусобақадошдир.

Яқинда чирчиқликлар қардош республикадан келган ёш спортчиларни самимий кутиб олдилар. Бу ерда волейбол ва баскетбол бўйича ўзаро дўстлик мусобақалари ўтказилди. Спортчилар Чирчиқда бўлган кезларида областимизнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

БЎШ КЕЛМАНГ, ҚИЗЛАР

Бекобод шаҳар медицина билим юрти битирувчилари «Бўш келманг, қизлар» деган шиор остида ўтказилган конкурсда муваффақиятли иштирок этдилар. Конкурсда бўлажак шифокорлардан 50 киши қатнашди. Улар биринчи медицина ёрдами кўрсатиш бўйича мусобақалашдилар, комсомол ва медицина тарихидан ўзаро билимларини синаб кўрдилар.

Конкурс ниҳоятда қизиқарли ўтди. Унда ғолиб чиққанлар шаҳар комсомол комитетининг мукофотлари билан тақдирландилар.

СОВХОЗДА ДАВРА СУҲБАТИ

«Оққўрғон» совхозида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда хўжаликнинг бош мутахассислари билан бирга назоратчилар, «Комсомол прожектори» штаби аъзолари, агитатор ва пропагандистлар иштирок этдилар.

Суҳбат қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқида қўйилган вазифаларни амалга ошириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқдилар.

Асосий эътибор совхоз ишлаб чиқаришида план интизомини мустаҳкамлашга, прогулчилар, ичкиликбозларга қарши кураш самарадорлигини оширишга қаратилди. Вақти-вақти билан рейдлар ва текширувлар ўтказиб бориш зарурлиги уқтирилди. Интизомсиз ишчилар билан бундан буён муросасозлик қилиб бўлмайди. Улар ойлик, йиллик мукофотлардан маҳрум қилинади. Маъмурият, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли группаси ва «Комсомол прожектори» штаби аъзолари, ўртоқлик судлари ҳамжиҳатлик билан иш олиб боришлари лозим. Ана шунда совхоз меҳнатчилари 1983 йилда кўзлаган улкан марраларни шубҳасиз эгаллайдилар.

ҚУРИЛИШЛАР УЧУН

БУ КОМБИНАТДА областимиз қурилишлари эҳтиёжи учун кўплаб турли-туман бинокорлик материаллари ишлаб чиқарилмоқда. Коллектив қўлидан чиқаётган рангли цемент, ғишт темир-бетон конструкциялари ва деталлари бинокорлар оғирини енгил, меҳнати натижасини баракали қилмоқда. Ишчи-хизматчилар зиммаларидаги вазифанинг масъулиятини чуқур ҳис қилиб ишламоқдалар. Шунинг учун ҳам ажойиб меҳнат ғалабаларини қўлга киритишяпти.

Қурилиш индустриясининг бу пешқадам корхонаси — Ангрен бинокорлик материаллари комбинати коллективи ўтган хўжалик йилини ҳам яхши якунлади. Давлат планлари асосий кўрсаткичлар бўйича тўла ва зиёдаси билан бажарилди. Ҳаммаси бўлиб қурилишларга 2 миллион 481 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Унинг 125 минг сўмлиги пландагидан ташқари тайёрланди.

Пешқадам коллектив москваликлар ташаббусига қўшилиб, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида янада юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Улар йиллик планни барвақт бажариш ва қурилишларга қўшимча юз минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот етказиб бериш учун қизғин кураш бошлаб юбордилар.

М. МАҲМУДОВ.

СССР ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ—УМУМХАЛҚ ИШИ

КОРХОНАЛАРНИНГ ГЎШТ «ЦЕХ»ЛАРИ

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАР ТАШКИЛ ЭТИШ ТАЖРИБАСИДАН

«Озиқ-овқат ресурсларини тўлдириш учун шароит бўлган ҳамма жойда корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, шу тариқа ишчи ва хизматчилар умумий овқатланишининг гўшт, сут, сабзавот ва картошкага бўлган эҳтиёжларини имкони борича яхшироқ таъминлаш керак». (СССР Озиқ-овқат программасидан).

ҚЎЙНИДАН ТЎКИЛСА...

ЧИРЧИҚ шаҳрининг қатор йирик корхона ва муассасалари ҳовлисига киришингиз билан кўп ҳолларда савдо павильонларидан илиқ кайфиятда чиқиб келаётган ишчиларни кўрасиз. Бу хурсандчиликнинг боиси бор, албатта: павильонларда аксарият ҳолларда корхона ёрдамчи хўжаликларида етиштирилган озиқ-овқат маҳсулотлари сотилади. Улар эса ишчи-хизматчилар учун алланечук ширин, мазалироқ туюлади. Чунки, буларнинг тайёрланишида корхона ҳар бир ишчи-хизматчисининг маълум даражада ҳиссаси бор.

Албатта айрим корхона ва муассасалар ёрдамчи хўжалиги бугунги кунда намуна қилиб кўрсатишга арзигудек. Лекин, биргина ташаббус билан оёққа турган, юксалган соҳанинг дастлабки қадамлари осон бўлмади. Кўпчилик ўртасида тушунтириш ишлари олиб боришга, қишлоқ хўжалигини яхши билган ишчиларни кўндириб агроцехларга ўтказишга, имкониятлардан келиб чиққан ҳолда коллектив равишда озуқа базасини ташкил этишга... ва бошқа қатор тадбирларни бажаришга тўғри келди. Бугун эса янги коллективларда чорва хўжаликлари ташкил қилиш учун ташвиқотнинг ҳожати ҳам қолмади. Қўшни корхона, ташкилот хўжаликларини мисолга келтиришнинг ўзи кифоя. Мисол тариқасида келтириш мумкин бўлган ёрдамчи хўжаликлар эса оз эмас: улар 45 та.

СССР Озиқ-овқат программасида ўн иккинчи беш йилликнинг охирига бориб аҳоли жон бошига 330—340 килограмм сут маҳсулотлари, 70 килограммгача гўшт маҳсулотлари етиштиришга эришилиши таъкидланган. Лекин, бу кўрсаткичларга эришишни таъминлаш фақат қишлоқ хўжалиги ходимларининг вазифаси, деб ўйлаганлар янглишади.

Чирчиқликлар эса программа дунёга келган дастлабки кунларидаёқ буни чуқур ҳис этдилар. Бу ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш ниятини кўнгилларига тугишди. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумидан сўнг эса корхоналар агроцехларни ривожлантириш масаласига янада жиддийроқ эътибор берила бошланди.

Шаҳар партия комитети бу соҳани доимо диққат марказида тутиш билан бирга ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш — ҳар бир қуйи партия ташкилоти назорати остида бўлишига эришди.

Чирчиқ шаҳар партия комитетининг X пленумида бу масала хусусида атрофлича тўхталинди. Ҳар бир нотиқ, ҳар бир корхона раҳбари сўзга чиқар экан, ўзи меҳнат қилаётган ташкилотга қарашли чорвачилик ферма ва комплекслари, паррандачилик хўжаликлари ҳақида, унинг истиқболлари хусусида, тўпланган тажрибалар тўғрисида алоҳида тўхталди, бу борадаги ютуқларни умумлаштириб яна нималар қилиниши лозимлигини очиқойдин кўрсатди. Келгусидаги ишлар эса ана шу фикр-мулоҳазалар хусусида давом эттирилиши кўнгилдагидек натижаларга олиб келди.

ЗАМОН ТАЛАБИ

...ШАҲАРДА бу соҳанинг пойдевори Озиқ-овқат программаси қабул қилингандан илгарироқ қўйилган эди. Трансформатор заводи, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, шаҳар савдо бошқармаси, Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи, бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати, 160-қурилиш тресты ўз агроцехларини барпо этганига бир неча йил бўлди. Айнан шу корхоналар бу ташаббус, ҳаракатнинг шаҳардаги байроқдорлари, биринчи қалдирғочи бўлишган. Дастлаб улар бармоқ билан саноқли эди. Ҳозир эса 40 тадан ошиб кетди. Бундан ташқари 7 корхона ишчи-хизматчилари хашар йўли билан 10 минг 750 чўчқа, 400 бош қорамол, 1000 бош қўй ва эчкига мўлжалланган 11 та чорвачилик комплексларини барпо этдилар. 60 минг парранда парвариш қилинадиган хўжаликлар ишлай бошлади.

Кичик чорвачилик хўжаликлари йириклашиб, комплексларга айланиши қанчалик қувонтирса, ем-хашак билан таъминлаш муаммоси шунчалик кўпроқ ташвишлантирарди. Унинг ёрдамчи хўжалик тараққий этишига ғов бўлмаслигини таъминлаш зарур эди. Ана шу ўринда коллектив шанбаликлар ўтказиш, хашар йўли билан янги ерларни ўзлаштириш ва озуқа майдонларини яратиш қўл келди.

Шаҳар чегарасидан ажратилган 275 гектар ернинг мелиоратив ҳолати аста-секин яхшилана бошланди. Озуқабоп экинлар етиштирувчи алоҳида бригадалар тузилди.

1982 йил давомида барча хўжаликларга пешма-пеш ем-хашак жўнатилиб турилди. Чорва маҳсулдорлиги ҳам шунга яраша бўлди. 1981 йилда шаҳарликлар дастурхонига 267 тонна гўшт етказиб берилган бўлса, 1982 йилда бу кўрсаткич икки мартадан кўпроққа ортди.

Юбилей йилида озуқа базасини янада мустаҳкамлаш, янги резервларни ишга солиш ҳаракати давом эттирилди. Шу билан бирга чорва туёғини кўпайтириш масаласига ҳам жиддийроқ эътибор берила бошланди. Биринчи ярим йиллик мобайнида чўчқалар насл олиш ҳисобигагина 2134 тага кўпайган бўлса, йил охирига бориб бу кўрсаткич 5328 тага ошди. Чўчқа ва паррандалар сони 1981 йилдагига нисбатан 1,6 марта кўпайди.

Шуниси диққатга сазоворки, 160 гектар майдон капитал текисланиб, ҳосил бера бошлади. Айни шу майдонларда йил охиригача 100 тоннага яқин дон, 50 тоннадан кўпроқ озуқабоп ўсимликлар, 500 тонна ем-хашак етиштирилиши мўлжалланди. Лекин бу жуда кам эди. Шунинг учун ҳам хўжаликларни мустаҳкам озуқа базасига эга бўлиши йўлидаги ҳаракатлар давом этаверди. Айниқса, озиқ-овқат қолдиқларини тўплаш тажрибаси серсамара эканлиги амалда исботланди.

МИСҚОЛИ ҲАМ УВОЛ БЎЛМАЙДИ

ДАСТАВВАЛ бу тажриба умумий овқатланиш тармоқларида, йирик озиқ-овқат корхоналарида йўлга қўйилди. Кейинчалик ҳар бир хўжалик ўзига қарашли мактаб, болалар боғчаси, дам олиш зонаси, корхона ошхонасида махсус идишлар ўрнатиб, мунтазам озиқ-овқат чиқиндиларини тўплай бошлади. Бу ҳам эҳтиёжни тўла қондира олмади.

Шундан сўнг махсус идишлар кўпайтирилиб, улар шаҳарнинг аҳоли зич жойлашган массивларига тарқатилди. Махсус автобригадалар эса график асосида вақти-вақти билан идишларда тўпланган озиқ-овқат қолдиқларини йиғиштира бошлади. **Натижада юбилей йилининг олти ойи ичида ўтган йилдагидан 3 марта кўпроқ — 2000 тонна озиқ-овқат қолдиқлари тўпланди. Йил охирига бориб эса бу рақам 4809 тоннани ташкил этди. Ҳозирги пайтда 500 дан зиёд махсус идишлар аҳоли зич районларга жойлаштирилди.**

Лекин, бирорта корхона ёки муассаса коллективи бу сердамара тадбир билан ҳам чегараланиш истагида эмас. Улар янги ерларни ўзлаштириш, озуқабоп экин майдонларини кенгайтиришни кўзламоқдалар. **Чунки, шаҳарда беш йиллик ичида қўшимча 8000 чўчқага мўлжалланган комплекс қуриш ва уларнинг умумий сонини 11300 тага етказиш, хўжаликларда 500 қорамол, 1100 қўй ва эчки, 100 минг паррандa боқишга эришишга қарор қилинган.** Ҳозирги барча ҳаракатлар ана шу мақсадга қаратилган. Бу борада трансформатор заводи, шаҳар савдо бошқармаси, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективлари амалга ошираётган ишлар ибратлидир.

Яқинда шаҳар корхона ва ташкилотлари ёрдамчи хўжаликлари ўртасидаги социалистик мусобақага якун ясалди. **Мусобақа асосида иш юритиш натижасида 1982 йил охирига келиб ёрдамчи хўжаликларда 6279 чўчқа, 100 минг парранда, 602 қўй ва эчки, 190 бош қорамол боқилганлиги маълум бўлди. Йил давомида тайёрланган гўшт 681 тоннани ташкил этди. Шаҳар ёрдамчи хўжаликлари мусобақасида чўчқалар кўпайтириш планини 240 процентга ҳамда гўшт етиштириш топшириғини 120 процентга бажарган трансформатор заводи агроцехи биринчи ўринни эгаллади.** Ғолиблар шаҳар партия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдилар. Энг илғор чорвадорларни рағбатлантириш учун мукофот тариқасида «Жигули» енгил автомашинаси ажратилди.

ИЗЛАНСА РЕЗЕРВЛАР ТОПИЛАДИ

— Комбинатимиз меҳнат коллективлари ҳар соҳада намуна кўрсатишни ўзларининг ажойиб анъаналаридан бири деб биладилар, — деб ҳикоя қилади Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати директори П. Мақсудов. — Юбилей йили топшириқлари асосий ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бўйича ошириб бажарилди. Қишлоқ хўжалиги тармоғимизни ҳам шаҳарда етакчи ўринларга кўтара олдик. Ёрдамчи чорва хўжалиги ташкил топган кундан бошлаб нон ва овқат чиқиндиларининг исроф бўлишига бутунлай барҳам берилди.

Комбинат қарамоғида 5 та болалар боғчаси, бир неча ошхона ва буфетлар, профилакторийлар бор. Шу жойларда эндиликда овқат қолдиқларининг бир грамми ҳам увол қилинмай йиғиштириб олиняпти. Бундан ташқари корхона, мактаб, боғча территориясига, ишчилар шаҳарчасига нон бурдалари учун алоҳида, овқат қолдиқлари учун алоҳида бочка-идишлар қўйилди.

Чўчқачилик фермаси учун бу тадбир қанча озуқа етказиб бераётганини тасаввур этиш учун икки мисолни келтираман: ўтган ҳафта давомида хонадонларнинг ўзидан 1 тоннага яқин нон бурдалари йиғиштириб олинди; ўтган ойда эса ўзимизнинг умумий овқатланиш тармоқларимиздан тўпланган овқат қолдиқлари 60 тоннани ташкил этди.

Комбинат маъмурияти ажратилган экин майдонларида серҳосил озуқабоп экинларни кўпайтириш билан бирга ибратли тажрибаларни қўллай бошлади. Комбинат учун шаҳар чегарасидан 35 гектар ер ажратилган. Бу майдонда ҳар қанча серҳосил озуқа етиштирилса ҳам 1000 бош чўчқага етмаслиги аниқ. Яна янги резервлар, фойдаланилмаган имкониятлар изланa бошланди. Топилди ҳам.

Комбинат территорияси ҳам — ҳазил гап эмас Цех бинолари оралиғидаги майдонларга, йўлкалар ёқасига, деворлар тагига — қаерда фойдаланилмай ётган бўш ер бўлса, ўша ерга макка, беда экиб юборилди. Бу тадбир аввал корхона ҳовлисининг файзини, кўркини бузади деб ўйланган эди. Лекин аксинча бўлди: кўм-кўк экинзорга бурканган территория кишилар кўзини қувонтира бошлади. Қолаверса, ҳовлимиз ўзига яраша озуқа базаси вазифасини ўтай бошлади. Кўп ўтмай пионерлар лагери, профилакторий территориясида ҳам 15 гектар янги майдон ўзлаштирилди.

— Корхонамиз ёрдамчи хўжалигига 1980 йилда асос солинган дейиш мумкин, — дейди комбинат касаба союз комитети раисининг ўринбосари В. Ермоненко. — Дастлабки чўчқахона биносини 6 ойда қуриб битказдик. Шундан сўнг 30 та она чўчқа сотиб олиб келинди... 1983 йилнинг биринчи кварталида эса чўчқаларнинг умумий миқдорини 1,5 мингтагача, кейинчалик 2000 тага етказиш кутиляпти. Демак, озуқа базасини янада мустаҳкамлаш зарур. Уларни фақат нон ва овқат қолдиқлари билан боқиб бўлмайди. Аввало чорва учун ем, кўк масса ва дағал хашак керак. Ҳозирги мавжудларини нормал рацион асосида боқиш учун йилига 480 тонна омухта ем зарур. Комбинат ёрдамчи хўжалиги учун эса бу йил имкониятлардан келиб чиққан ҳолда 120 тонна омухта ем ажратилди.

Шу ўринда мевачилик-боғдорчилик хўжалигимиз ишчиларини чорвачилик хўжалиги учун ем-хашак тайёрлашга «жалб» этишимиз айни муддао бўлди. Мевачилик-боғдорчилик хўжалигининг ҳар бир участкаси чорва учун 200 килограммдан пичан топшириш мажбуриятини бажонидил қабул қилдилар. 200 килограмм. Нима деган гап? — деб ўйларсиз. Тўғри, кўп эмас. Лекин 200 килограммдан пичанни 300 участкага кўпайтирсакчи?

Хуллас, йил сайин янги резервлар аниқланиб ишга солинмоқда. Чорва туёғини ошириш билан бирга озуқа базаси ҳам кенгаяпти. Бу қувончли ҳол, албатта. Лекин, ютуқлар доимо ўзимизники. Муҳими дастлабки ғалабалардан эсанкирамаслигимиз, хотиржамликка берилмаслигимиз лозим. Шундагина шаҳар партия комитетининг X пленуми минбаридан туриб забт этилиши белгиланган марра — 1983 йил охиригача ҳар бир ишчи ҳисобига 25—30 килограммдан гўшт етиштириш марраси муваффақиятли эгалланади.

● Суратда: СССР 60 йиллиги номли Чирчиқ трансформатор заводи чўчқачилик комплексининг умумий кўриниши. В. Портнов фотоси.

А. МИРАЛИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҚОЛОҚЛАР БЎЛМАГАНДА ЭДИ...

КОЛХОЗНИНГ муҳташам Маданият саройига пахтакор, механизатор, чорвадор ва сабзавоткорлар тўпланишган. Улар колхоз правлениесининг ҳисоботини диққат билан тинглашяпти.

— СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланган қутлуғ йил хўжалигимиз барча соҳа меҳнаткашлари учун улкан муваффақиятлар йили бўлди, — деди ўз докладида колхоз раиси Н. Авазов. — Давлатга 5174 тонна пахта, 1120 тонна дон, 5300 тонна каноп пояси, 3880 тонна сабзавот, 129 тонна гўшт, 1261 тонна сут, 107 минг дона тухум, 22,7 тонна пилла етказиб берилиб, халқ хўжалик планлари ортиғи билан бажарилди.

Докладчи эришилган ютуқлар, ишда йўл қўйилган нуқсонлар ҳамда уларни бартараф этиш чоралари тўғрисида батафсил тўхталди, ўтган хўжалик йили иқтисодий кўрсаткичларини таҳлил қилиб берди...

Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз йирик, кўп тармоқли, иқтисодий бақувват хўжаликлардан бири. Колхоз деҳқонлари ўтган йили пахта тайёрлаш планини районда биринчи бўлиб бажардилар. Колхоз бўйича 1400 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртача 37 центнердан хирмон кўтарилди. Бу планда белгиланганидан 4,5 центнер ортиқдир.

Об-ҳаво пахтачилик учун ғоят ноқулай келган шароитда пахтадан бундай мўл ҳосил етиштирилиши прогрессив «Тошкент технологияси»нинг, пахтакор ва механизаторларнинг касбкорларига фидойиликлари, бурчга садоқатлари шарофатидир, албатта. Экиш схемасини, ғўза навларини тўғри танлаш, ҳар бир агротехника тадбирини ўз вақтида ва сифатли амалга оширилишига алоҳида эътибор берилди. Ялпи ҳосилнинг 2867 тоннаси «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди, 4292 тоннаси ёки 83 проценти биринчи сортга сотилди.

Пахтадан мўл, эртаги ва сифатли ҳосил етиштириш хўжаликка мўмай даромад келтирди. Колхоз аъзолари пахтачиликнинг ўзидан пландаги 1 миллион 799 минг сўм ўрнига 2 миллион 783 минг сўм даромад олдилар. Давлатга сифатли пахта сотиш эвазигагина 320 минг сўмдан ортиқ қўшимча даромад қилинди.

Колхозда ўтган йили жамоат чорвачилигини ривожлантиришда янги ютуқларга эришилди. Моллар туёғи ва маҳсулдорлиги ортди. Ҳозир хўжалик сутчилик комплексида 1258 бош қорамол, шу жумладан, 600 бош сигир боқилмоқда. Юбилей йилида ҳар бир сигирдан 3025 килограммдан сут соғиб олинди. Айниқса, гўшт етиштиришни кўпайтириш борасида катта ишлар қилинди. Молларни бўрдоқига боқишнинг намунали ташкил этилиши туфайли 227 тонна гўшт етиштирилиб, бу соҳадаги йиллик план 185 процент қилиб бажарилди. Гўшт учун давлатга топширилган ҳар бош қорамолнинг ўртача тирик вазни 446 килограммга тўғри келди. Чорвачиликдан олинган даромад 915 минг сўмни ташкил этди.

КОЛХОЗЛАРДА ҲИСОБОТ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Юбилей йилида колхознинг ялпи даромади 5 миллион 895 минг сўмдан ошиб кетди. Бу планда белгиланганидан 1 миллион 468 минг сўм ортиқдир. Ялпи даромаднинг 57,8 проценти колхозчиларга иш ҳақи сифатида тақсимланди. Колхоз бўйича бир иш кунининг қиймати 6 сўм 45 тийинга тўғри келди.

Ютуқлар чакки эмаслиги кўриниб турибди. Лекин ишда айрим камчиликларга йўл қўйилмаганда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажми янада ортган бўларди. Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан 3-бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Н. Зоирхўжаев, сут соғувчи Т. Деҳқонова, колхоз бош инженери Р. Маҳмарасулов, халқ депутатлари Ниёзбош қишлоқ Совети ижроия комитети раиси Т. Ниёзова ва бошқа ўртоқлар асосий диққат-эътиборни пахта, каноп, сабзавот маҳсулотлари, сут, гўшт етиштиришни кўпайтириш резервларига қаратдилар.

Ўтган йили 8 та бригада гектаридан 38—42 центнердан пахта ҳосили етиштирдилар. Бироқ ҳамма бригадаларда ҳам пахта ҳосилдорлигини ошириш имкониятларидан тўла фойдаланилди, деб бўлмайди. Масалан, 7 та бригадада ҳосилдорлик колхознинг ўртача кўрсаткичидан паст бўлди. Ана шунинг ҳисобига давлатга 168 тонна пахта кам топширилди.

Каноп пояси етиштиришни кўпайтиришда ҳам фойдаланилмаётган резервлар бор. Ҳосилдорликни ошириш ана шу резервлардан биридир. Ўтган йили колхоз давлатга каноп сотиш планини ошириб бажарган бўлса-да, аммо ҳосилдорлик аввалги йилдагига нисбатан гектар бошига 15,1 центнер камайиб кетди. Айрим бригадаларда бор-йўғи 142—170 центнердан ҳосил олинди холос.

Сабзавот экинлари парвариши, чорва моллари боқимини янада яхшилашга алоҳида эътибор бериш лозим. Айниқса, соғин сигирлар маҳсулдорлигини ошириш биринчи галдаги вазифадир. Бунинг учун илғорлар тажрибасини кенг ёйиш, фан ютуқларидан дадилроқ фойдаланиш, кишиларда топширилган иш учун масъулиятни ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш айниқса муҳимдир.

Колхоз аъзоларининг ҳисобот йиғилишида ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили марралари белгилаб олинди. Хўжалик меҳнаткашлари бу йил давлатга 6000 тонна пахта, 6000 тонна каноп пояси, 2000 тонна дон, 30 тонна пилла, 4000 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб беришга аҳд қилдилар.

М. ПЕЙСЕНОВ.

Халқаро ҳаёт

ЖИДДИЙ, ПРИНЦИПИАЛ ЁНДАШУВ

Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «Правда» мухбири саволларига жавоблари бутун дунёда тўла-тўкис ёки батафсил баёни эълон қилинди. Чет эллардаги сиёсий арбоблар, оммавий ахборот воситалари шуни қайд этмоқдаларки, Совет Иттифоқи АҚШнинг қуролсизланиш масалаларидаги нореалистик позициясини рад этиб, халқаро проблемаларга жиддий, принципиал ёндашаётганлигини, тинчликка, тенглик ва баббаравар хавфсизлик принципи асосида битимга эришиш йўлларини қидириб топишга, актуал проблемалар юзасидан ўзаро мақбул қарорларга бўлган иродасини яна бир бор намойиш этмоқда.

Социалистик мамлакатлар газеталарининг биринчи саҳифаларида ўртоқ Ю. В. Андропов жавобларининг тўла тексти «Жиддий ёндашиш зарур», «Тенглик ва баббаравар хавфсизлик — мустаҳкам принцип», «СССР—адолатли битим тарафдори» деган сарлавҳалар остида босиб чиқарилди.

Жавобларда шу нарса яққол кўрсатилганки, деб ёзади **«Нойес Дойчланд»** (ГДР) газетаси, АҚШ президентининг ўртача олисликка учириладиган ва ердаги базаларда жойлашган ракеталарни тугатиш тўғрисида Америка шартлари асосида битим имзолаш ҳақидаги таклифида гап ҳамон ўша «нуль варианти» тўғрисида, Вашингтоннинг айни ўша нореалистик позицияси ҳақида бормоқда.

АҚШнинг найранги шундан иборатки, деб давом қилади газета, СССР ўзининг ўртача олисликка учириладиган барча рекаталарини бир томонлама тартибда тугатиши, Вашингтон билан унинг НАТОдаги иттифоқчиларини эса ўз ихтиёрида бўлган шу кетегориядаги ядровий воситаларни сақлаб қолиши керак эмиш. СССР тенглик ва баббаравар хавфсизлик принципига асосланган битимни имзолашга тайёрдир.

Англиядаги **«Дейли телеграф»** газетасининг қайд этишича, Ю. В. Андроповнинг жавоблари Ғарбий Европада зўр қизиқиш уйғотди. Газета Англия ташқи ишлар министри Ф. Пимнинг баёнотини келтиради. У совет раҳбарлари Рейганнинг таклифини қабул қилишлари мумкинлигига ишонмаганлигини айтади, чунки бу таклиф «нуль варианти»нинг такрорланишидан бошқа бир нарса эмас. Рейганнинг мурожаатидан, деб таъкидлади Англия ташқи сиёсат маҳкамасининг раҳбари, Вашингтоннинг аввалги позицияси такрорланган, холос.

Голландиянинг АНП ахборот агентлиги АҚШ президентининг хати «Гаагада таассурот қолдирмади» деб хабар қилди. **Голландия ташқи ишлар министрлигининг** вакили бу мурожаатни «Женевадаги музокараларнинг қатнашчиларини назарписанд қилмай ошкора реклама соҳасидаги рўйи-рост ҳужум» деб таърифлади.

Американинг **«Нью-Йорк Таймс»** газетаси ёзади: Ғарб дипломатлари Ю. В. Андроповнинг жавобини ниҳоятда тез қайтарилган жавоб деб билдилар. Совет раҳбари Рейганнинг ўртача олисликка учириладиган ядро қуролларини тугатиш тўғрисида Америка шартлари асосида битим имзолаш ҳақидаги таклифини Москва номақбул деб ҳисоблаган ҳамон ўша «нуль варианти»дек рад қилди. Ю. В. Андропов олий даражадаги учрашув тўғрисидаги масалага нисбатан АҚШ президентини ножиддий муносабатда бўлаётганликда айблади. Совет раҳбари айтдики, Вашингтоннинг «нуль варианти»га ёпишиб олганлиги Женева музокараларини ҳам қасддан муваффақиятсизликка маҳкум этаяпти. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари башарти АҚШ янги ракеталарни Европада жойлаштирадиган бўлса Совет Иттифоқи бунга муносиб тарзда жавоб беражагини таъкидлади.

Американинг бошқа бир **«Вашингтон пост»** газетаси ҳам қайд этганидек, Ю. В. Андропов Рейганнинг таклифини сиёсий ёки ташвиқотчилик ўйинининг бир қисми бўлган ножиддий таклиф, деб қабул қилди.

«Рейган яна таклиф этган ва «нуль варианти» деб аталган таклиф аввалданоқ Совет Иттифоқи учун мақбул эмасдир», деб эслатиб ўтади Ғарбий Германиянинг **«Рейнише пост»** газетаси. ГФРда чиқадиган **«Генераль-Анцайгер»** ва **«Штутгартер Цайтунг»** газеталари ҳам худди шу ҳақда ёзади.

Американинг нореалистик таклифларига қарши ўлароқ Совет Иттифоқи бошқа йўлни таклиф этди, деб таъкидлайди Франциянинг **«Юманите»** газетаси. Москва Европа зонасида на ўртача олисликка учириладиган, на тактик ядро қуроли умуман бўлмаслигини таклиф қилаяпти.

Совет раҳбари, деб ёзади Японияда чиқадиган **«Асахи»** газетаси, Рейганнинг ҳамон ўша «нуль варианти»ни яна рад этди. Совет Иттифоқининг фикрича, Вашингтоннинг позицияси Америка раҳбарлари Европада ядро қуроллари тўғрисидаги масалага жиддий ёндашмаётганликларидан далолат беради.

(ТАСС, 2 февраль).

МУЗОКАРАЛАР ЯНА БОШЛАНДИ

ЖЕНЕВА, 2 февраль. (ТАСС). Бугун бу ерда стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги Совет—Америка музокарлари делегациялари бошлиқларининг учрашуви билан яна бошланди. СССР делегациясига В. П. Карпов, АҚШ делегациясига Э. Рауни бошчилик қилмоқдалар.

● **КАЛЬКУТТА метроси Ҳиндистондаги энг машҳур қурилишлардан биридир. Уни барпо этишда Совет Иттифоқи ва Венгрия мутахассислари иштирок этмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) совет инженери М. Еремин ва венгер мутахассиси Хладос ҳиндистонлик ҳамкасблари Бенарджи билан метро қурилиши участкаларидан бирида.**

БТА—ТАСС фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети районлар, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти бўйича район ишлаб чиқариш бирлашмалари, область сув хўжалиги ташкилотлари кўчма механизациялашган колонналари ўртасида 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш бўйича социалистик мусобақанинг 1983 йил 1 февралгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилади.

Ўрта Чирчиқ районига (район партия комитетининг секретари Муслимов, район ижроия комитетининг раиси Мирёқубов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзлари район комитетининг раиси Ҳайдаров, район комсомол комитетининг секретари Раҳмонов ўртоқлар).

Байроқ Янгийўл районидан олиб берилади.

Тошкент районига (район партия комитетининг секретари Толипов, район ижроия комитетининг раиси Худойберганов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Тошпўлатов, район комсомол комитетининг секретари Ғозиев ўртоқлар).

Байроқ Оҳангарон районидан олиб берилади.

Бекобод район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти бирлашмасига (бошқарувчиси Умиров, партия ташкилотининг секретари Суменков, касаба союз ташкилотининг раиси Нетреба, комсомол ташкилотининг секретари Нурмуҳамедов ўртоқлар).

Байроқ қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш техника таъминоти Ўрта Чирчиқ район бирлашмасидан олиб берилади.

«Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармаси 3-механизациялашган кўчма колоннасига (бошлиғи Дўстматов, партия ташкилотининг секретари Исматов, касаба союз ташкилотининг раиси Муротов, комсомол ташкилотининг секретари Эшонқулов ўртоқлар).

Байроқ «Ташводстрой» трестининг 3-механизациялашган колоннасидан олиб берилади.

Орджоникидзе, Бекобод, Коммунистик, Чиноз, Бўстонлиқ, Янгийўл ва Ўрта Чирчиқ районлари «Сельхозтехника»лари, «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармаси 6-кўчма механизациялашган колоннаси, «Ташводстрой» тресты 3-кўчма механизациялашган колоннаси 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўтказишда яхши ишлаганликлари қайд этилди.

Паркент, Оққўрғон районлари, Паркент ва Оққўрғон районлари «Сельхозтехника»лари, «Ташоблмелиоводстрой» қурилиш бошқармаси 4-механизациялашган колоннаси 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўтказишда суст ишлаётганликлари кўрсатилди.

Область план бўлимига Ўрта Чирчиқ ва Тошкент районларига, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти Бекобод район бирлашмасига, «Ташмелиоводстрой» қурилиш бошқармаси Пискент районидаги 3-механизациялашган кўчма колоннасига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ИШЧИ ЎРИНБОСАРЛАРИНИ МАДҲ ЭТАЙЛИК!

КОНКУРСГА МАРҲАМАТ

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи ва Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими Давлат комитети Ўзбекистон ССР ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишлаб ҳунар-техника ўқув юртлари ўқувчиларининг ўқиши, иши ва турмуши ҳақидаги энг яхши бадиий асарлар учун конкурс эълон қилади.

Конкурсни ўтказишдан асосий мақсад — ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар сафини ёшлар билан тўлдирувчи — ҳунар-техника ўқув юртлари ўқувчиларининг ўқиши, иши ҳамда турмуши тўғрисида мавзу жиҳатдан актуал ва бадиий етук адабий асарлар яратишдан иборатдир.

Конкурсга тақдим этиладиган асарларда ҳунар-техника билим юрти ўқувчиларининг ғоявий ва маънавий юксак олами, ҳар хил ишлардаги ва жамоатчилик ўртасидаги кўп қиррали фаолиятлари, мустаҳкам иродали қилиб тарбияланишлари, ишга ва жамоатчилик мулкига онгли муносабатлари, ишчилар синфининг инқилобий ҳамда меҳнат анъаналарини муқаддас сақлаши ва янада бойитишга тайёрликлари, социалистик Ватанга нисбатан оташин муҳаббатлари ва унинг душманларига муросасизликлари ёрқин очиб берилиши лозим.

Конкурсга тақдим қилинган асарлар мавзу жиҳатдан совет воқелигининг барча қирраларини, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг ҳаёти, иши ва турмуши, ишчи касбининг романтикаси, совет кишиларининг улуғвор ютуқларини акс эттириши керак.

Конкурсда ёшидан қатъий назар, барча кишилар иштирок қилишлари мумкин. Конкурсга қўлёзмалар жюри номига қуйидаги адресга юборилади: Тошкент шаҳри, ГСП, Пушкин кўчаси, 1-уй, Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи. Конверт устига «Ёшлар сменаси» конкурсига, деб ёзиб қўйилади.

Шеърлар, очерклар, ҳикоялар, пьесалар, поэмалар 1984 йилнинг 1 январигача, романлар ва қиссалар эса 1984 йилнинг 1 июлигача қабул қилинади.

Конкурс ғолиблари учун қуйидаги мукофотлар белгиланди:

1. Энг яхши роман ва қисса учун:

биринчи мукофот — 1500 сўм, иккита рағбатлантирувчи мукофот — ҳар бири 800 сўмдан.

2. Энг яхши пьеса учун:

биринчи мукофот — 1000 сўм, иккита рағбатлантирувчи мукофот — ҳар бири 300 сўмдан.

3. Энг яхши ҳикоя ва очерк учун:

биринчи мукофот — 300 сўм, учта рағбатлантирувчи мукофот — ҳар бири 150 сўмдан.

4. Энг яхши достон учун:
биринчи мукофот — 500 сўм, иккинчи мукофот — 250 сўм.

5. Энг яхши шеър учун:
биринчи мукофот — 250 сўм, учта рағбатлантирувчи мукофот — ҳар бири 100 сўмдан.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

МИННАТДОРМИЗ

Инсон учун энг нодир бойлик — саломатлик эканлигини дардга чалинган киши билар экан. Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг шифохонасида даволанар эканмиз, халқимизнинг бу доно сўзларига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Бизни асосан юрак ва ошқозон хасталиклари безовта қилар, касаллик хуруж қилганида кўзимизга дунё қоронғу кўринарди. Дард қалбимиздан умидни, чеҳрамиздан табассумни анча йироқлаштирган эди. Аммо меҳрибон врачлар — терапия бўлими мудири Ф. Ниғмонов, Н. Ирисметова, Н. Нурмуҳамедова, бош ҳамшира Р. Аглямоваларнинг нажоткор қўллари, ширин сўзлари туфайли бизга ҳаёт яна кулиб боқди. Бўлимда ҳаммага эътибор ва ғамхўрлик баб-баравар эканлигини тўла ҳис этдик.

Институт терапия кафедрасининг мудири профессор М. Б. Будянский, доцент Л. Иноятовалар ҳам биз билан тез-тез суҳбатлашиб, яратилган шарт-шароитлардан хабардор бўлиб туришди.

Касалхонадан соғлом ва тетик, кайфиятимиз чоғ ҳолда оилаларимиз, ишчи коллективимиз бағрига қайтдик. Бизга саломатлик ва аъло кайфият ато этган жонкуяр шифокорларга миннатдорчилик билдирамиз,

А. ОРИПОВ,
ишчи.
И. ВАЛИЕВ,
ҳайдовчи.
К. ПИРМУҲАМЕДОВ,
хизматчи.

БУ ҲАММА УЧУН ФОЙДАЛИ

ЧИНИҚҚАНГА НИМА ЕТСИН

Кекса спортчи Аҳмаджон ЛУТФУЛЛАЕВ маслаҳат беради:

— Спорт билан мунтазам шуғулланиб борган киши шамоллашдан келиб чиқадиган касалликларга, айниқса, гриппга чидамли бўлади. Танни чиниқтиришнинг энг оддий усуллари баданни қуруқ, сўнг ҳўл сочиқ билан артиш, доимо совуқ сув билан ювинишдир.

Сўнгги йилларда қишда ёмғир ёки қор ёғиб турган вақтда ҳам ариқ, дарё, кўлларда чўмилаётган одамларни тез-тез кўриб турамиз. Уларни «Моржлар» деб аташади. Улар йилнинг совуқ фаслида кўл, денгизларда баданларини чиниқтиришни мукаммал ўзлаштириб олишган. Албатта, ҳаммамиз ҳам очиқ ҳавода анҳор, кўл, дарё ва денгизларда чўмилиш имкониятига эга эмасмиз. Шунинг учун ҳам югуриш воситаси билан юракни чиниқтиришни танни иссиқ-совуққа ўргатиш билан бир вақтда олиб бориш фойдалидир. Буни ўз тажрибамдан яхши биламан.

Мен беш йилча муқаддам совуққа қарши чиниқишни югуриш билан бирга олиб борадиган бўлдим. Машқларни ёз ва куз фаслларида бошлаб, сўнгра қишда ҳам кўчада давом эттираман. Саккиз-ўн даража совуқда ҳам кўчаларда бир соатча чамаси чопиб қайтаман, сўнг қор билан баданимни ишқалайман, турли хил ҳаракатларни бажараман. Кейин эса ваннахонага кириб, контраст душ қабул қиламан. Бу қон томирлари фаолиятини яхшилашда катта аҳамиятга эга.

Албатта, бунга аста-секин ва мунтазам олиб борилган машқлар натижасида эришиш мумкин. Борди-ю машқлар узоқ вақт бажарилмаса, ёки маълум муддатга тўхтатиб қўйилса, илгари эришилган натижаларни йўққа чиқариб юбориш ҳеч гап эмас.

Чиниқишни келажак медицинаси дейдилар. Қиш кунлари оппоқ қор билан қопланган йўлакларда, ойнадек тиниқ муз устида енгил югуриб ўз танингизни чиниқтирсангиз, кўнглингиз ҳамиша равшан, саломатлигингиз мустаҳкам бўлади.

МЕҲНАТДА ҲАМ ЖАНГДАГИДЕК

Ленинград шаҳри учун шиддатли жанглар борар эди. Тиш тирноғи билан қуролланган душман шаҳарни ишғол қилиш умидида қайта-қайта ҳужум қилар, ҳар сафар ҳам катта талофат бериб, ортга чекинишга мажбур бўларди. Жон олиб жон бераётган қўшинларимизнинг ҳам тинка мадори қуриган эди.

Рота командири пуламётчи Норинбой Очиловни ўз ҳузурига чақириб вазиятни тушунтирди.

— Яширишнинг ҳожати йўқ, аҳволимиз жуда оғир, — деди у жангда толиққан солдатнинг ҳорғин кўзларига синчковлик билан боқар экан. — Ротамизда ҳаммаси йиғилиб бир взвод сафини ҳам тўлдиролмайдиган одам қолди. Лекин чекинишга ҳаққимиз йўқ. Ҳозиргина полк командиридан шундай буйруқ олинди. — Командир яна бир лаҳза тин олди. Сўнгра планшетидан карта чиқариб, «Қўлбола» стол устига қўйди. — Бутун умидимиз сиздан. Ўз пулемётингиз билан мана бу ерда мудофаа маррасини эгаллайсиз, — у картадан тепаликни топиб кўрсатди. — То мадад кучлари етиб келгунча маҳкам туриб беришимиз керак. Тушунарлими?

— Худди шундай, ўртоқ майор! — Норинбой қоматини ғоз тутиб дадил жавоб берди. — Топшириқни адо этишга рухсат этинг.

— Бораверинг, ўртоқ...

Норинбой майорнинг кейинги сўзларини эшита олмади. Худди шу лаҳзада блиндаж яқинида портлаган снаряд душманнинг навбатдаги ҳужуми бошланганидан дарак берди...

Икки соатдан буён еру-кўкни ўқ ёмғири тинимсиз саваларди. Норинбой позицияни

СЎНМАС У КУНЛАР ШУҲРАТИ

тез-тез ўзгартириб душманнинг асосий кучлари жойлашган майдонни ўққа тута бошлади. Ғазаби қайнаган душман уни тўпдан ўққа тутишга аҳд қилди. Окопдан 5—10 метр нарида портлаган снаряд Норинбойнинг оёқларини мажақлаб юборди, ёнбошига ағдарилиши биланоқ чап биқинида қаттиқ оғриқ сезди. Лекин жанговар маррани ташлаб кетмади. Мадад кучларимиз етиб келгунга қадар душманни тўхтатиб турди.

Ана шу жангдаги матонати учун Норинбой Очилов қўмондонлик томонидан Қизил Юлдуз ордени билан тақдирланди. Собиқ жангчи урушдан қайтгач бир неча йиллар давомида Оржоникидзе районидаги мактабларда ўқитувчилик қилди. Сўнгги йилларда пенсияга чиққан отахон «Коммунист» колхозида оилавий звено тузиб 2,5 гектар ерда ток, 1 гектар ерда пиёз, ярим гектар ерда бодринг етиштирмоқда. Ҳар йили 25 хил навли 20—22 тоннадан узум ва бошқа маҳсулотларни шаҳарликлар дастурхонига тақдим этмоқда.

Норинбой ака жамоат ишларида ҳам актив иштирок этиб кўпчилик ҳурматини қозонган. У бир неча йиллардан буён ўзи ишлаган мактабда ота-оналар комитетининг раиси, маҳалла комиссиясининг тадбиркор раҳбарларидан бири сифатида эл ишончини оқлаб келмоқда.

Отахоннинг оиласи ҳам ҳавас қилса арзигудек. Саккиз фарзандининг барчаси пухта билим эгаллаб эл манфаати йўлида самарали меҳнат қилишяпти. Ота касбини эъзозлаётган Тўхтамурод, иқтисодчи Дилмурод ва Марғуба, уруғчилик агрономи Султонмуродларнинг меҳнат фаолиятидан барча мамнун.

З. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● Ўзбекистон театр жамиятининг Тошкент ишлаб чиқариш комбинатида барча даврлар ва халқларнинг либослари тикилиши мумкин. Корхонанинг кўп сонли буюртмачилари орасида мамлакатимизнинг ижодий коллективлари — рақс ансамбллари, киностудиялар, театрлар, маданият саройлари, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари бор. Ушбу суратда тикув цехи илғор ишчиларидан Н. Абдураҳмонова ва М. Ғаффорованн кўриб турибсиз.

В. Федоров фотоси. (ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

МУҚАДДАС ТУПРОҚ

Бу тупроқнинг ҳар бир заррасини кўзга тўтиё қилса арзийди. Бу ердаги ҳар бир майса бегуноҳ кишиларнинг қиёфасини эслатади. Ҳаёт учун курашган кишиларнинг муқаддас қони, абадий хоки сақланади бу ерда.

«Дўстим, сен қаерда бўлмагин, тақдир тақозоси билан сенинг йўлинг қаерга тушмасин, ер юзининг бирорта жойида ҳам Хатиндаги сингари «қишлоқлар қабристони»нинг, фашистлар томонидан мутлақ кули кўкка совурилган, одамлари билан куйдирилган, яксон қилинган, барбод этилган, аммо қайта тикланмаган қишлоқни учратмайсан».

Бу аламдийда сўзларни ўқир экансиз, қуйидаги лавҳага кўзингиз тушади: «Хатинь —одамлари билан бирга кули кўкка совурилган ягона қишлоқ эмас, Белоруссия тупроғида 186 қишлоқ бутунлай аҳолиси билан ёниб кул бўлган».

Мовий кўзли менинг белоруссиям! Даҳшатли уруш йилларида сенинг шаҳарларинг ва қишлоқларинг устида ўлим олови кезди. Бугунги ёруғ кун учун миллионлаб фарзандларинг қони тўкилди, умри адо бўлди. Халоскор-қаҳрамон фарзандларнинг шарафига сенинг рингда ёдгорликлар қад кўтарди.

Шуҳрат қўрғони... Совет жангчиларининг буюк жасорат рамзи, мамлакатимиз халқларининг шуҳрат рамзи. 1966 йилнинг 30 сентябрида унинг пойдеворига биринчи тупроқ ётқизилди. Уша кундан бошлаб минглаб совет кишилари Белоруссиянинг тупроғини мурдахўр душмандан тозалаган халоскорлар ҳам, оталари, эрлари у муқаддас тупроғида бош қўйган кишилар ҳам бу ерга, Москва шоссесининг 21 километрига ўзининг қадрдон еридан бир сиқим тупроқ келтиришни муқаддас бурч деб билди. Дўстлик қўрғони, тириклик қалъаси тобора баландроқ кўтарилди. У тупроққа Мамай қўрғон тупроғи билан Пискарев қабристони. Новороссийск ва Прохоровка, Брест қалъаси ва Смоленск тупроғи қоришди...

Биз Хатинь қишлоғидаги шуҳрат қўрғонидамиз. Ҳайкалтарош Андрей Бембель билан Анатолий Артимович, архитектор Лев Мицкевич билан Олег Стахович томонидан барпо этилган монумент-ансамбль ғалаба ёдгорлиги қаршисидамиз.

Бир вақтлар Хатинь қишлоғида меҳнат аҳли қувноқ ва шўх турмуш кечирарди, экин экиб, ҳосил йиғиштирарди. Аҳолиси истеъдодли ва камтар эди. Володя Ясневичнинг отаси Антон Антонович ҳам қишлоқда темирчилик қиларди.

— Дадам ишлаган темирчилик дўкони Макреди қишлоғида жойлашган эди. У қишлоқ бу ердан икки километр олисда, —эслайди Владимир Антонович. — Мен у ерга тез-тез бориб, дадамнинг қўлида босқон ўйнашини кузатардим. Дадамга кўмаклашардим. Биласизми, —у бироз тинди, —кўз олдимдан бир нарса ҳамон кетмайди: қулоғим остида отамнинг босқони жаранглаётгандек бўлади. Макредидан уйга қайтгунча қулоғимдан бол+а овози кетмасди. Энди бўлса қулоғим остида бошқа оҳанг янграйди. Бу —Хатинь оҳанги...

Хатинда қўнғироқ янграйди. Бу қўнғироқлар оҳангида инсоният ноласи эшитилади, болалар, аёллар, чоллар инграйди, азоб чекади.

Эрта тонгда душманнинг жазо отряди қишлоққа бостириб кирди, атрофни қуршовга олиб, чор атрофни тинтиди. Жазоловчилар уч юз кишига яқин эди. Қишлоқдаги барча аҳоли кўчага ҳайдаб чиқарилди: улар эркаклар, хотинлар, болалар, беморлар ва ҳолдан тойган кишилар эди... Бироnта одам яшириниб улгургани йўқ. Ҳаммани саройга қамашди. Дарвозага қулф солинди. Бу ердан қочиб бўпсан... Сарой ёнига бензин қуйилган похол олиб келишди, ўт ёқишди...

—Опам Веранинг Толик исмли тўнғич ўғли бор эди. Туғилганига энди етти ҳафта бўлганди. Опамни ўғли билан саройга улоқтиришди. Бу олов ичида Иосиф Барановскийнинг саккизта боласи ёниб кетди. Рудокнинг оила аъзолари куйдирилди. Рудок бир четда турди. Унинг кўз ўнгида хотини Степанида Антоновна, ўн бир ёшли Саша, учта қизи ёниб кул бўлди... Ўша кечаси мен холам Анна Сидоровнаникида ётиб қолган эдим. Гитлерчилар қишлоққа киришганида холамнинг уйидан қочиб улгурдим. Ўрмонгача етиб оларман деб ўйладим. Гитлерчилар орқамдан ўқ узишди. Ўлдириб қўйишарди, бахтимга олдимдан чуқур чиқиб қолди. Илгари картошка сақланган бу ўрада ётарканман, рўпарада тутун кўтарилди, кейин одамларнинг дод-войи эшитилди, ўқлар қарсиллади. Анчадан кейин бурғу чалинди, гитлерчилар кетишга тараддудланди.

Хатинь қишлоғининг йигирма олти уйи ёниб кул бўлди. Даладан чиқиб кетаётган Володя Ясневич буларнинг ҳаммасини ўз кўзи билан кўрди. Ўн уч ёшли бола энг даҳшатли ёнғин саройда бўлганини, олов ичида 149 ҳамқишлоғи, жумладан 76 бола куйиб кетганидан бохабар эди. Унинг отаси ва онаси Елена Сидоровна, сингиллари Ванда ва Надя, укаси Владик ва опаси Вера билан эри Виктор ҳамда тўнғич фарзандлари етти ҳафталик Толик ҳам ўлганлар орасида эканини биларди.

Бир қишлоқ шу тариқа ҳалок бўлди. Бизга фақат уларнинг ноласи етиб келди. Тингланг, мана у нола, Хатинь қишлоғининг авлодларга васияти:

«Қадрли одамлар, эсланг: биз ҳаётни севардик. Ватанимизни севардик. Сизларни севардик, биродарлар! Биз тириклай ўтда ёндик. Сиздан илтимосимиз шу: алам ва андуҳ, сизга куч ва жасорат ато этсин, токи сиз оламда инсониятнинг тинчлик ҳамда осойишталигини сақланг. Бундан буён ҳеч ерда ва ҳеч қачон одам умри тириклай оловда куймасин!».

Оқ мармарга ўйилган бу нидолар ҳаммамизни, бутун дунё одамларини ҳушёрликка чақиради. Янги урушни қўмсаган, зўр бериб қирғин қуролини пеш қилаётган кишиларга оқибат йўлини кўрсатади.

Хатинь қишлоғининг оловда ёнган кишиларига оқ мармардан шундай мурожаат садо бераётган каби:

«Қадрдонларимиз, улуғ ғамғусса кунида бошимизни эгиб, қаршингизда турамиз. Фашист босқинчиларнинг қора кунларида сиз ашаддий қонхўрлар қаршисида бош эгмадингиз. Сиз ўлимни қабул қилдингиз, аммо сизнинг Совет Ватанига бўлган муҳаббат оловингиз абадий сўнмасдир. Сизнинг хотирангиз абадий, еримиз унинг устидаги қуёшимиз янглиғ адо бўлмасдир!»

Саъди ҲУСАНОВ,
Белоруссия ССР, Хатинь қишлоғи.

ГАИ БЮЛЛЕТЕНИ

МАСТ ҲОЛДА ТРАНСПОРТ БОШҚАРИШ — ЖИНОЯТ

● ОҲАНГАРОН. Шаҳардаги 21-автокорхона шофёри А. Брудовский шу корхонага тегишли КамАЗ-5410 автомашинаси билан Тошкент—Олмалиқ йўлининг 54-километрида чапга бурилаётиб қаршисидан келаётган Паркент районидаги Энгельс номли совхознинг А. Абдусаматов бошқараётган 16—08 ТШП номерли ГАЗ-53 автомашинасини қўйиб юбормади. Натижада тўқнашиб кетган ҳар икки машинага моддий зарар етказилди. Мазкур воқеа таҳлил қилинганда шофёрларнинг маст ҳолатда автомашина бошқарганлиги аниқланди.

● ЧИРЧИҚ. Пенсионер Александр Вошлин ҳам давлат номери 09—70 ТШВ бўлган ИЖ-Ю-2 мотоциклини маст ҳолда бошқарди. У «Юбилей» кўчасида кетаётиб, «Весна» магазини қаршисида Совет Армияси сафида хизмат қилаётган сержант И. Бикуновни уриб юборди. Ҳарбий хизматчи госпиталга ётқизилди.

● АНГРЕН. «Восточная» кўчасида истиқомат қилаётган В. Тоғаевнинг мотоцикл бошқарадиган ҳужжати йўқ. Шундай бўлса-да, у ичиб олиб давлат номери бўлмаган «Днепр МТ-10» мотоциклини ҳайдашни орзу қилиб қолди. Натижада мувозанатни йўқотиб тез кетаётган транспорт воситасидан йиқилиб тушди. У қаттиқ жароҳатланди ва касалхонага ётқизилди.

● БЕКОБОД. Вақтинча ҳеч қаерда ишламаётган сирдарёлик Ж. Бойзоқов маст ҳолатда 71—39 СИИ номерли ВАЗ-21011 автомашинасини Бекобод шаҳридаги Аббосов кўчасидан Октябрь кўчасига томон бошқариб борарди. У тезликни ошириб қарши ҳаракатланадиган автомашина йўлига чиқди ва Ленинобод областида истиқомат қиладиган И. Отабековнинг 33—55 ЛБВ номерли «Москвич-412» автомашинаси билан тўқнашиб кетди. Авария натижасида Ж. Бойзоқов қаттиқ жароҳатланланди.

Область ички ишлар бошқармасининг Давлат автомобиль инспекцияси.

РЕДАКЦИЯДАН: Бахтсиз кўча тасодифларининг аксарият кўпчилигида ҳайдовчиларнинг маст ҳолда рулга ўтирганлиги кузатилмоқда. Албатта қоидабузарлар ГАИ ходимлари томонидан тегишлича жазоландилар. Лекин, бу дард иллатга айланмаслиги лозим. Бунинг учун корхоналар маъмурияти, жамоат ташкилотлари шофёрлар рейсга чиқиши олдидан ва улар ишдан қайтганда қатъий текширувдан ўтказишлари лозим. Шунга эришмоқ керакки, бирорта меҳнат коллективида маст ҳолда машина бошқарадиган шофёрга ўрин бўлмасин. Улар йўлига қатъий тўсиқ қўйиш пайти келди.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

● **БАСКЕТБОЛ.** Олий лига командаларининг Киевда ўтказилган навбатдаги босқич ўйинлари тугади. Тошкент Давлат университети спортчилари жуда яхши қатнашдилар. Улар фақат бир ўйинни ютқазиб, қолган барча учрашувларда устун келишди. Вильнюснинг «Статиба» командасидан қайта ўйинда 100:87 ҳисобида реванш олдилар. Шундай қилиб 16 ғалабага эришган тошкентликлар бу группада ҳамон пешқадамлик қилишмоқда. «Статиба»да 13 та, «Стоипаль» ва Киев армиячиларида 11 тадан ғалаба бор.

Якунловчи давра ўйинлари Бухоро шаҳрида ўтади.

● **ВОЛЕЙБОЛ.** «Автомобилист» аёллар командаси Челябинск шаҳрида бўлиб ўтган иккинчи тур ўйинларида бирмунча яхши қатнашдилар. Улар беш ўйиннинг учтасида ғолиб келишди. Тошкентликлар сўнгги кун Риганинг «Аврора» командасини 3:2 ҳисобида енгишди. Свердловскнинг «Уралочка» командаси халқаро мусобақаларда банд бўлганлиги сабабли командамиз билан бўладиган календарь учрашуви бошқа кунга кўчирилди.

Редактор ўринбосари
С. Ғ. МУСАЕВ.

Суратда: «Фестиваль» кинотеатрининг макети. Ф. Шарофутдинов фотоси.

ПОЙТАХТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТАНИШИНГ: «ФЕСТИВАЛЬ»

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Капитал қурилиш» павильонида томошабинларда зўр таассурот қолдираётган экспонатларнинг бирини «Ташгипрогор» институти ходимлари яратишган. Архитекторлардан Г. Александрович, Н. Раппопорт, Г. Юрченко, В. Русанов, конструкторлардан О. Балунова, Ю. Калинин, С. Беркович, Т. Шухсуварян ва кинотехнолог М. Бударинлар лойиҳалаштирган уч залли «Фестиваль» кинотеатрининг қурилиши билан Октябрь инқилоби хиёбонига туташ А. С. Пушкин номли кўчанинг чиройи яна ҳам очилади.

Мазкур кинотеатр ҳар икки йилда Тошкентда ўтадиган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг киноанжумани масканига айланади. Бино «Ўзбекистон» меҳмонхонасининг шундоққина ён томонида бўй кўтаради.

Кинотеатрнинг асосий зали 1600 ўринга мўлжалланган бўлиб, саҳнада эстрада учун ҳам алоҳида жиҳозланган махсус жой ажратилади. Телефон ва фильм таржимасини томошабинларга бевосита етказиш учун алоҳида аппаратлар ўрнатилади. Ҳар бирига 500 тадан томошабин сиғадиган икки залда ҳам барча қулайликлар яратилади. Бундан ташқари, киношунослар фильмларни муҳокама қиладиган ва танлаб оладиган яна икки залнинг ҳар бири 150 томошабинга мўлжаллангандир.

«Ўзбекистон» меҳмонхонаси билан «Болалар дунёси» савдо маркази оралиғида янги оперетта театри ҳам қад кўтаради. Театр лойиҳаси ҳам мазкур институтнинг 3-устахонаси ходимлари томонидан тайёрлангандир.

Қ. ЭРДОНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Қувноқ стартлар». 10.25— Бадиий фильм. 11.50 — Концерт. 12.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — «Подмосковье қишлоғининг бугунги куни ва келажаги». 16.35 — Концерт. 16.50 — Телеочерк. 17.15 — «Рус тили». 17.45 — И. С. Бах. Концерт. 18.15 — «Ёшлар адреслари». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Руминия халқ санъати. 20.00— Фигурали учиш. 21.30—«Время». 22.00 — Хоккей. 24.00— «Дунё воқеалари».

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 14.20—Инглиз тили. 11.05 — Астрономия. 11.35 ва 12.40 — География. 12.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.10 — «Салом, дельфин». 13.30 — Ботаника. 13.50 — Жамиятшунослик. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Я. Фрейдлин. 19.30 — «Саёҳатчилар клуби». 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Инсон, Ер. Коинот». 21.30 — «Время». 22.00 — Бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 11.25 — Кўрсатувлар программаси. 11.30—Рус адабиёти. 12.00 — Телефильм. 12.30 — Жамиятшунослик. 13.00 — Видеофильм. 14.05 — «Китоб — бизнинг дўстимиз». 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — «Ўсмир ва қонун». 18.55 — «Халққа кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ҳужжатли кино экрани. 20.30 — «Ахборот». 20.50 —Эстрада концерти. 21.30 — «Время». 22.00 — «Дунё воқеалари». 22.30 — Бадиий фильм. 00.05 — Янгиликлар.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/II да Бой ила хизматчи, 5/II да Қиёмат қарз.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/II да Қиёфалар ёки занжир, 5/II да Ишонмасанг уламан.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

8, 9, 10 февраль соат 19.30 да Андижон область давлат филармониясининг лирик хонандаси

Ҳалимжон ЖЎРАЕВ иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

Электротехника медицина техникуми коллективи ўқитувчи Ф. И. Куришинага онаси Амина Зокировна ЗИЯЕВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 333885, 325747; 337916, 325748; масъул секретарь — 334805, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.